

בג"ץ 5819/24
בג"ץ 27156-08-24
בג"ץ 55368-08-24

בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. התנועה למען איכות השלטון בישראל
2. פורום חומת מגן לדמוקרטיה
ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ואח'
מרחוב יפו 208 ירושלים, ת"ד 36054, 9136001
טל': 02-50000073 ; פקס : 02-50000076

העותרים בבג"ץ 5819/24

ישראל חופשית
ע"י ב"כ עוה"ד חגי קלעי ואח'
מרחוב מזא"ה 22 תל אביב-יפו
טל': 03-9070770 ; פקס : 03-9070771
דוא"ל : office@kalai-rosen.com

העותרת בבג"ץ 27156-08-24

1. רותם סיון-הופמן
2. מיכל הדס
3. עפרי דון-טופילד
4. נעמה גלבר
5. דלית כסלו-ספקטור
6. טל סיון-צפורין
העומדות בראש תנועת "אמא ערה"
ע"י ב"כ עוה"ד גלעד ברנע
מרח' קומפורט 11/21, תל אביב-יפו, 6694924
טל': 03-6135135 ; פקס : 03-6135135
דוא"ל : gilad_b@netvision.net.il

העותרות בבג"ץ 55368-08-24

נ ג ד

1. שר הביטחון
2. ממשלת ישראל
3. ראש המטה הכללי
4. ראש אגף כוח אדם בצה"ל
5. מפקד יחידת תכנון וכח אדם באכ"א
6. הפרקליטה הצבאית הראשית
7. היועצת המשפטית לממשלה
8. שר החינוך
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון : 073-3925590 ; פקס : 02-6467011
9. איחוד הישיבות באר"י
ע"י ב"כ עוה"ד שמואל הורביץ
טל': 02-5020565 ; פקס : 02-5000462

המשיבים בבג"ץ 5819/24

1. מפקדת מיטב
2. ראש המטה הכללי
3. ראש אגף כוח אדם בצה"ל
4. רח"ט תכנון ומנהל כוח אדם באכ"א
5. הפרקליטה הצבאית הראשית
6. שר הביטחון
7. היועץ המשפטי למערכת הביטחון
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011
8. איחוד הישיבות באר"י
ע"י ב"כ עוה"ד שמואל הורביץ
טל: 02-5020565; פקס: 02-5000462

המשיבים בבג"ץ 27156-08-24

1. ממשלת ישראל
2. צבא ההגנה לישראל
3. שר הביטחון
4. ראש המטה הכללי
5. ראש אגף כח אדם
6. היועצת המשפטית לממשלה
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011
7. איחוד הישיבות באר"י
ע"י ב"כ עוה"ד שמואל הורביץ
טל: 02-5020565; פקס: 02-5000462

המשיבים בבג"ץ 55368-08-24

תגובה לבקשות לפי פקודת בזיון בית המשפט מטעם המשיבים 6-1

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מיום 5.1.26 ומיום 7.1.26, ובהתאם לארכה שניתנה, מתכבדים המשיבים 6-1 (להלן: **המשיבים**) להגיש את תגובתם לבקשות לפי פקודת בזיון בית המשפט (להלן: **בקשות הבזיון** או **הבקשות**).
  2. עניינה של בקשת הבזיון מטעם העותרים בבג"ץ 5819/24 הינה "לכוף את המשיבים 1-2, שר הביטחון וממשלת ישראל, וכן את ראש ממשלת ישראל העומד בראש המשיבה 2, בכל סנקציה מתאימה בהתאם לקבוע בפקודת הבזיון, ולהורות להם לציית באופן מיידי לצו המוחלט שניתן במסגרת פסק הדין בהליך שבכותרת מיום 19.11.2025 (בפס' 80 לפסק דינו של המשנה לנשיאה כב' השופט סולברג). על פי הצו המוחלט, נדרשה המשיבה 2 לגבש, בתוך 45 ימים מיום מתן פסק הדין, קרי – עד ליום 4.1.2025 – "מדיניות אפקטיבית" שתעמוד בעקרונות שפורטו בפסק הדין בפסקה 67, והכל כפי שיפורט להלן".
- כן התבקשו המשיבים להתייחס לבקשת העותרת בבג"ץ 27156-08-24, למתן צווים מן הצדק לפי סעיף 15 לחוק-יסוד: השפיטה וכן על פי פקודת הבזיון, ואלה הצווים המבוקשים במסגרת בקשה זו:

1. להורות למשיבי המדינה להעביר לאלתר את רשימת כלל העריקים, חייבי הגיוס שמפרים צו גיוס, לכלל הרשויות הרלוונטיות, לרבות: כלל הרשויות המקומיות; משרד החינוך; משרד התחבורה; משרד הבינוי והשיכון; משרד האוצר; משרד הכלכלה; משרד הרווחה.

2. להורות לכלל הרשויות הציבוריות לחדול באופן מיידי מהענקת הטבות ותמיכות למי שנמנים על

הרשימות שהועברו כאמור לעיל.

3. להורות למשטרה להפעיל את סמכותה מכח לחוק שירות ביטחון, כלפי משתמטים ועריקים מן הציבור החרדי, ולגבש מדיניות אכיפה אפקטיבית שתגשים את תכלית הסעיף לסייע בידי רשויות הצבא לקיים את חובת אכיפת הגיוס, והכל באופן שוויוני."

3. הבקשות הוגשו על רקע פסק דין שניתן ביום 19.11.25 בעתירות שבכותרת, על-ידי הרכב מורחב של בית המשפט העליון (להלן: **פסק הדין**), שעניינו ביישום פסק הדין שניתן בבג"ץ 6198/23 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משרד הביטחון** מיום 25.6.24. פסק הדין בבג"ץ 6198/23 עסק בעיקרו באי-אכיפת חובת הגיוס לצה"ל על בני הציבור החרדי, על רקע פקיעתו של פרק ג' לחוק שירות ביטחון.

4. נקדים אחרית לראשית ונבהיר כי לעמדת היועצת המשפטית לממשלה ממכלול הנסיבות שיפורט להלן, עולה שהממשלה הפרה את פסק הדין. הממשלה לא פעלה לבצע את פסק הדין והסעדים האופרטיביים שהופנו כלפיה, ואף לא הביעה כוונה כלשהי לקיים את פסק הדין.

5. יודגש, כי התנהלות זו מהווה סכנה של ממש לקיומו של המשטר הדמוקרטי במדינת ישראל ובכלל זאת לעקרון הפרדת הרשויות. הפרת צווים שיפוטיים, תוך שעולה שאין כל כוונה של ממש לקיימם, בלא פנייה מסודרת לבית המשפט הנכבד לקבלת ארכה לביצוע הצו השיפוטי, ובפרט שעה שהמפרים הם ראש הממשלה וממשלת ישראל, משמעותה היא ריקון מתוכן של יכולתן של ערכאות שיפוטיות לקיים ביקורת שיפוטית אפקטיבית על פעולות הממשלה. בנסיבות אלה, בהיעדר ציות לפסק הדין, הוא מאבד מהמשמעות המעשית שלו.

התנהלות זו פוגעת באחד מעמודי התווך של השיטה הדמוקרטית בישראל - עקרון הפרדת הרשויות - ומערערת את מערך האיזונים והבלמים ההכרחי לקיומו של שלטון דמוקרטי מתפקד. כאשר הרשות המבצעת אינה רואה עצמה כפופה לצווים שיפוטיים, נשללת מן הרשות השופטת יכולתה למלא את תפקידה החוקתי כגורם המפקח על חוקיות פעולות השלטון, ונפתח פתח מסוכן לשלטון כוח בלתי מרוסן.

הדברים מקבלים משנה תוקף, לנוכח ההצהרות של חלק משרי הממשלה אשר קוראים בפומבי לא לציית לצווים שיפוטיים מסוימים של בית המשפט הנכבד, ללא שדברים אלה זוכים לגינוי או התנערות פומבית מצד ראש הממשלה. הצהרות מעין אלה מערערות את עקרון שלטון החוק ועושות דה-לגיטימציה למערכת המשפט כולה, ויש בהן גם כדי להשליך על ענייננו.

הכל כפי שיפורט להלן.

א. עיקרי פסק הדין

6. פסק הדין קבע, כי דין העתירות בעיקרו של דבר – להתקבל.

בתוך כך, ניתן צו מוחלט המחייב את גורמי המדינה לנקוט פעולות משמעותיות לאכיפת חובת הגיוס באופן שוויוני, בין היתר באמצעות הליכים פליליים אפקטיביים. בהתייחס להליכי האכיפה הפליליים ציין בית המשפט כי אכן הושקה תכנית גיוס ואכיפה צבאית לגיוס בני החברה החרדית ובוצעו פעולות אכיפה מסוימות לטובת יצירת תשתית לאכיפה אפקטיבית. אולם, פעולות אלה אינן מספיקות, מדובר "בקצה הקרחון" ו"קשה לומר אפוא, כי חובת הגיוס אכן נאכפת באופן שוויוני ואפקטיבי; הרחק מכך, ממש לא".

בהקשר זה נקבע כי "על משיבי המדינה לפעול בשקידה ראויה ובמהירות האפשרית, לשם נקיטת הליכים פליליים ממשיים כלפי מי שהוכרזו כמשתמטים מקרב בני הציבור החרדי; אמת מידה רלבנטית לכך, היא שנדרש להגיע בהקדם האפשרי, במסגרת המגבלות הקיימות (במונחי משאבים וכדומה), למצב שוויוני, כך ששיעור המשתמטים בני הציבור החרדי שנוקט לגביהם הליך פלילי, לא יהיה נמוך מזה של ציבורים אחרים".

7. עוד נקבע כי לצד צעדי אכיפה ממשיים במישור הפלילי, אשר אותם נדרש הצבא לקדם בהקדם, תוך שיתוף פעולה עם המשטרה במקרה הצורך, על הממשלה לנקוט בפעולות משלימות נרחבות במישור האזרחי-כלכלי. בהקשר זה נקבע כי הממשלה אינה ממלאת אחר חובתה לפעול למימוש והגשמה של חובת גיוס שוויונית.

8. בהתייחס למישור האזרחי-כלכלי ניתן צו מוחלט, המורה לממשלה לפעול לנקיטת צעדי אכיפה אישיים אפקטיביים כלפי מי שהוצאו להם צווי גיוס ולא התייצבו בהתאם. **בהקשר זה נקבע כי על הממשלה לגבש, בתוך 45 ימים מיום מתן פסק הדין (קרי, עד ליום 4.1.26), מדיניות אכיפה אפקטיבית, שוויונית ומידתית. זאת, בין היתר, על בסיס עבודת המטה שנעשתה על ידי גורמי המקצוע שמנתה צעדים שונים שבסמכות הממשלה לנקוט, חלקם אף ללא צורך בחקיקה.** עוד נקבע כי ככלל, אין לאפשר המשך מתן הטבות שניתנות בקשר ישיר או עקיף, להשתמטות מחובת הגיוס.

לשלמות התמונה יצוין, כי להודעת העדכון שהוגשה מטעם המדינה בבג"ץ 5819/24 ביום 26.10.25, צורף מענה מטעם מזכיר הממשלה בו צוין, בין היתר כי "עמדת הממשלה, הנתמכת על ידי מערכת הביטחון, הינה כי יש להשלים בהקדם האפשרי את הליך החקיקה של הצעת חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 26) בקריאה שנייה ושלישית (להלן: תיקון 26) אשר קודמה במרחבי הסכמה עם הנהגת הציבור החרדי וכי זו הדרך היחידה להביא לגרף עלייה קבוע בגיוס לצה"ל מקרב הציבור החרדי בהתאם ליעדים שנקבעו בחוק, אל מול תמריצים, סנקציות והגבלות שונות הנכללים בחוק".

בהתייחס לאמור במכתב זה של מזכיר הממשלה, קבע בית המשפט הנכבד בפסק הדין כי "בהינתן שהצעת החוק – שבה טוענת הממשלה עצמה כי טמונה הדרך לפתרון הסוגיה – נוקבת בצעדי אכיפה אלה באופן מפורש, לא בנקל ניתן יהיה לקבל טיעון מטעם הממשלה, שלפיו צעדים כלכליים כאמור כלל אינם אפקטיביים לשיטתה".

עוד הבהיר בית המשפט הנכבד ביחס להצעת החוק שמקדמת הממשלה כי :

"אם כן, הממשלה, מתוקף החובות המוטלות עליה, אינה רשאית למשוך ידיה מהפעלת הסמכויות הנתונות לה, בהתאם לשיקול דעתה, ולהיפטר מחובתה למימוש והגשמה של הוראות חוק שירות בטחון בכלל, ושל חובת הגיוס בפרט; קל וחומר, שאין באפשרותה לעשות כן מבלי להתבסס על תשתית עובדתית, ובאין נימוק ענייני. בהבטחות לחקיקה עתידית, שבינתיים בוששת לבוא – אין כדי לפטור אותה מפעולות אשר מתחייבות תחת המצב החוקי הקיים. הימנעות כאמור, בהתאם למדיניות הנוכחית של הממשלה, אינה מנוגדת רק להוראות החוק והפסיקה, כמפורט לעיל; היא "חותרת למעשה נגד עצם קיומה של חובת הגיוס, אשר חלה באורח שוויוני על אזרחי המדינה" (בג"ץ 6198/23, פסקה 57 [נבו])."

ב. תמצית השתלשלות העניינים לאחר פסק הדין

9. ביום מתן פסק הדין, 19.11.25, הופץ פסק הדין על-ידי פרקליטות המדינה לכלל הגורמים הרלוונטיים בקרב משיבי המדינה, לרבות משרד ראש הממשלה, באמצעות הייעוץ המשפטי למשרד ראש הממשלה, כמקובל.

10. בהמשך לכך, ביום 25.11.2025 פנתה היועצת המשפטית לראש הממשלה במכתב, בו הובאו לידיעתו קביעות פסק הדין, ובפרט חובתה של הממשלה לפעול לגיוס שוויוני לצה"ל, וכן חובתה של הממשלה לגבש צעדי אכיפה אפקטיביים, משלימים לסמכויות האכיפה הנתונות בידי הצבא, כפי שנקבע בפסק הדין. עוד צוין, כי בית המשפט הנכבד הורה לממשלה לגבש בתוך 45 ימים מדיניות אכיפה אפקטיבית, שוויונית ומידתית, והובהר כי ככלל אין לאפשר המשך מתן הטבות הניתנות בקשר ישיר או עקיף להשתמטות מחובת הגיוס. **בהתאם לכך הובהר כי נדרש לקיים בדחיפות עבודת מטה ממשלתית, בהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים – ובהם משרד ראש הממשלה, משרד הביטחון, משרד האוצר, משרד המשפטים וצה"ל – ולפי לוח הזמנים שנקבע בפסק הדין.** היועצת המשפטית לממשלה ציינה כי ישנה עבודת מטה שכבר נעשתה, בשיתוף כלל גורמי המקצוע הממשלתיים הרלוונטיים, לרבות הצעות לכלי אכיפה אזרחיים שניתן להפעיל בטווח הזמן המידי וללא צורך בחקיקה, והביעה נכונות להציג עבודה זו ולסייע לממשלה ביישום פסק הדין.

צילום מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה מיום 25.11.25 מצורף ומסומן **מ/ש/1**.

11. ביום 10.12.2025 התקיים בראשות היועצת המשפטית לממשלה דיון מעקב בסוגיית גיוס תלמידי הישיבות (להלן: **דיון המעקב**), בהשתתפות נציגי צה"ל, מערכת הביטחון, הפרקליטות הצבאית, משטרת ישראל, ומשרדי הממשלה הרלוונטיים, אשר עסק במעקב אחרי יישום פסק הדין בבג"ץ 6198/23, כפי שאף התבקש במסגרת העתירות היישומיות (בג"ץ 5819/24).

צילום סיכום דיון המעקב בראשות היועצת המשפטית לממשלה מיום 10.12.25 מצורף ומסומן **מש/2**.

12. ביום 25.12.25 פנתה היועצת המשפטית לממשלה במכתב נוסף לראש הממשלה, שבו שבה והדגישה את הצורך **במתן הנחייתו המיידית של ראש הממשלה לגורמים הרלוונטיים לקידום העבודה הנדרשת בלוח הזמנים שנקבע, תוך חזרה על נכונות גורמי הייעוץ המשפטי לסייע ולהעמיד לרשות ראש הממשלה או הגורם שימונה כאחראי מטעמו את העבודה המקצועית שכבר בוצעה, ולסייע בכל הנדרש בעניין זה.** (ההדגשה הוספה – הח"מ)

צילום מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה מיום 25.12.25 מצורף ומסומן **מש/3**.

עד למועד כתיבת שורות אלה, הפניות שלעיל לא זכו למענה.

13. ביום 4.1.26 התקיימה ישיבת ממשלה, אשר בסדר היום שהופץ לקראתה, נכלל דיון בנושא "צעדים כלכליים למימוש גיוס לצה"ל – דיון בהתאם לבג"ץ 5819/24 ואח"כ". כפי שנמסר בהתייחסות מזכיר הממשלה, הדיון שהתקיים בנושא זה היה קצר, השתתפו בו חמישה שרים, והוא התקיים ללא נוכחות ראש הממשלה, שר הביטחון ושר האוצר.

על פי פרוטוקול ישיבת הממשלה השתתפו בה גם מזכיר הממשלה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי). לאחר הצגת הנושא על ידי מזכיר הממשלה, הוא הדגיש שמדובר בדיון ראשון ובכוונת הממשלה לדון שוב בנושא בישיבותיה הבאות.

עוד ציין מזכיר הממשלה כי הממשלה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת פועלות במרץ להשלים את תיקון מסי' 26 לחוק שירות ביטחון הכולל בתוכו סנקציות מוסדיות ואישיות אשר יעודדו את הציבור החרדי לעמוד ביעדי הגיוס שייקבעו.

בנוסף, ציין המשנה ליועצת המשפטית לממשלה ציין שהממשלה מפרה את פסיקת בג"ץ.

צילום העומדים הרלוונטיים מפרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 4.1.26 מצורף ומסומן **מש/4**.

14. לאחר קבלת בקשות הביזיון בעתירות שבכותרת, נעשתה פנייה למשיבי הממשלה והתבקשה התייחסותם. בהמשך לכך, ביום 7.1.26 התקבלה בפרקליטות המדינה התייחסות מאת מזכיר הממשלה לבקשת הביזיון.

צילום התייחסותו של מזכיר הממשלה מיום 7.1.26 מצורף ומסומן **מש/5**.

15. בהמשך לכך, התבקשו הבהרות וביום 8.1.26 נמסר ממזכיר הממשלה כי כפי שצוין בפרוטוקול ישיבה מיום 4.1.26 הממשלה עתידה לקיים דיון שוב בנושא ביום 18.1.26, בנוכחות הדרג הממשלתי הרלוונטי, שנעדר מהישיבה ביום 4.1.26. עוד צוין, כי "רק לאחר שראש הממשלה יסכם את הדיון בנושא וייתן הנחיותיו, ניתן יהיה לעדכן על המשך הפעולות בעניין".

צילום הודעת הדוא"ל מאת מזכיר הממשלה מיום 8.1.26 מצורף ומסומן מש/6.

ג. עמדת המשיבים

16. סעיף 16(1) לפקודת בזיון בית המשפט קובע כדלקמן:

"בית המשפט העליון, בית המשפט לפשעים חמורים, בית משפט מיוחד שנתכונן עפ"י סעיף 55 של דבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922, בית המשפט המחוזי, בית-המשפט לקרקעות ובית-משפט השלום, תהא להם הסמכות לכוף אדם בקנס או במאסר לציית לכל צו שניתן על ידם והמצוה לעשות איזה מעשה או האוסר לעשות כל מעשה".

17. בית המשפט הנכבד חזר והדגיש בשורה של החלטות כי השימוש בכלי אכיפת זה, שפגיעתו עשויה להיות קשה, צריך להיות מוגבל רק למקרים מתאימים בלבד, שבהם פסק הדין כולל צו אופרטיבי ברור ומפורש, שאינו נתון במחלוקת, ולאחר שנמצא כי הופר באופן ברור וחד-משמעי (ראו, למשל בג"ץ 4299/13 ברקוביץ נ' שר האוצר (18.11.14); בג"ץ 4036/21 עזבון יחיאל רדיע ז"ל נ' רשמת האגודות השיתופיות (6.9.22)).

18. יצוין, כי הסנקציות המנויות בפקודת בזיון בית המשפט הן קנס או מאסר. אפשרות השימוש בסנקציות אלה ביחס למדינה מעוררת שאלות מורכבות, מהותיות ויישומיות. שאלה זו טרם הוכרעה בפסיקת בית המשפט הנכבד והיא נותרה בצריך עיון. ראו למשל בג"ץ 5100/94 הוועדה הציבורית נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל (6.9.99).

19. לצד זאת, יודגש המובן מאליו לפיו במדינת חוק, כלל רשויות המדינה, ובכללן הממשלה והעומד בראשה, מחויבים לכבד פסקי דין ולציית לצווים שיפוטיים שניתנים על-ידי בית משפט ולקיימם במהירות ראויה, ובמקרים בהם נקבע מועד ליישום פסק הדין, כמקרה דנו, בהתאם למועד שנקבע.

בהקשר זה נבקש להפנות לקביעתו של בית המשפט הנכבד – בהרכב מורחב של חמישה שופטים – שניתנה במסגרת בפסק דין משלים והחלטה בבקשה שהוגשה לפי פקודת בזיון בית המשפט. הבקשה הוגשה על רקע אי כינוס מליאת הכנסת בהקדם האפשרי על-ידי יו"ר הכנסת לצורך בחירת יו"ר קבוע לכנסת ה-23 (בג"ץ 2144/20 התנועה למען איכות השלטון נ' יושב ראש הכנסת (25.3.20)), וכך נקבע שם:

4. כיבוד שלטון החוק הוא יסוד המסד בכל משטר דמוקרטי והוא נבחן, בין היתר, בציות להחלטות וצווים שיפוטיים. חובת ציות זו מוטלת על הציבור כולו ורשויות השלטון אף הן אינן פטורות ממנה. אדרבא, על רשויות אלה מוטלת חובה כפולה ומכופלת לציית להחלטות ולצווים שיפוטיים והמשפט הישראלי, על מכלול ההסדרים הקבועים בו בהקשר זה, אימץ את הגישה הרווחת במשפט המקובל המייחסת חזקת הגינות לרשויות השלטון. ההנחה שביסוד חזקה זו היא כי פסק דין שניתן נגד המדינה יקום כדבעי (אורי אהרונסון "אי-קיום החלטות בג"ץ ככשל מוסדי: הצעה למודל של אכיפה שיפוטית" משפט ועסקים יט 1271, 1285 (2016))." על הסכנות הטמונות באי-קיום צווים שיפוטיים על ידי רשויות השלטון כבר עמד בית משפט זה בצינינו:

"מדינה שבה רשות שלטונית נוטלת את החוק לידיה - ברצותה, מקיימת צו שיפוטי שניתן נגדה, וברצותה מתעלמת ממנו, היא מדינה שנזרעים בה זרעי פורענות ואנרכיה, ומתפתחת בה תרבות מסוכנת של שלטון כח ושרירות. רשות שלטונית היא נאמן הציבור, אשר "משלה אין לה ולא כלום" (בג"ץ 142/70 שפירא נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, פ"ד כה(1) 325, 331 (1971)). ככזו, היא אמורה לשמש אות ומופת לכיבוד החוק ושלטון החוק. עיני הציבור נשואות לרשויות השלטון ולנושאי המשרה בהן. כיבוד ערכי החוק והמשפט, ופיתוח מסורת של הגנה על ערכי שלטון החוק מושפעים מהתנהגותם. אי קיום הדין, ואי ציות לפסקי דין על ידי רשות שלטונית טומנים בחובם פגיעה ערכית עמוקה לא רק בתשתית הפורמלית של סדרי השלטון והמשטר, אלא גם בליבה של המסורת ותרבות השלטון הראויה, המשמשים דוגמא ומופת להתנהגות הראויה של הפרט בחברה" (בג"ץ 4805/07 המרכז לפלורליזם יהודי-התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' משרד החינוך, פ"ד סב(4) 571, 602-603 (2008)).

אכן, ידענו בעבר מקרים שבהם רשויות השלטון "גררו רגליים" בקיום צווי בית משפט וכן מקרים שבהם לא מילאו אחר צווים אלה בשל טענות לקושי ביישומם או באכיפתם או בשל הצורך בהתארגנות. אך מעולם עד היום לא אירע בדברי ימי המדינה שגורם שלטוני סירב בריש גלי ובהתרסה לקיים צו שיפוטי באומרו כי צו מצפוננו אינו מאפשר לו לקיים את פסק הדין. כך בחר לנהוג המשיב 1, שהינו אחד מסמלי השלטון (הגם שלעת הזו הוא מכהן בתפקידו מכוח דין הרציפות ובלא שנבחר לתפקיד), והפגיעה שגרם בהתנהגותו זו לאינטרס הציבורי בהבטחת שלטון החוק ובקיום פסקי דין וצווי בית משפט – אין שיעור לחומרתה. אם כך נוהג בעל השררה, מדוע ינהג אחרת האזרח מן השורה? (ראו והשוו: בג"ץ 4742/97 סיעת מר"צ בעיריית ירושלים

נ' השר לענייני דתות, [פורסם בנבו] פסקה 6 (15.12.1998)). ושאלה זו מהדהדת במלוא העוצמה בייחוד בימים הקשים הללו אשר בהם אנו מתמודדים עם התפרצות מגיפת נגיף הקורונה, והאזרחים נדרשים לציית להוראות ולמגבלות חסרות תקדים המוטלות עליהם, בין היתר, מכוח תקנות שעת חירום.

5. זהו מצב דברים שאין להשלים עמו ובמקום שבו מדובר בפגיעה חסרת תקדים בשלטון החוק, נדרשים סעדים חסרי תקדים...".

20. התנהלותו של ראש הממשלה ושל הממשלה, ובפרט מחדלם, מביצוע אף ראשית פעולה לקידום יישומו של הצו השיפוטי, מהווים פגיעה בשלטון החוק וחוטאים לעקרון הפרדת הרשויות ממנו נובע הכבוד ההדדי שבין שלוש הרשויות ועולים כדי התרסה מול החובה לקיים את הצו השיפוטי.

21. התנהלות זו מהווה סכנה של ממש לקיומו של המשטר הדמוקרטי במדינת ישראל ובכלל זה לעקרון שלטון החוק ולעקרון הפרדת הרשויות. הפרת צווים שיפוטיים, תוך שעולה שאין כל כוונה של ממש לקיימם, בלא פנייה מסודרת לבית המשפט לקבלת ארכה לביצוע הצו השיפוטי, ובפרט שעה שהמפרה היא ממשלת ישראל, משמעותה היא ריקון מתוכן של יכולתן של ערכאות שיפוטיות לקיים ביקורת שיפוטית אפקטיבית על פעולות הממשלה. בנסיבות העניין, בהיעדר ציות לפסק הדין, הוא מאבד מהמשמעות המעשית שלו.

22. כפי שעולה מהשתלשלות העניינים שתוארה לעיל, מאז מתן פסק דינו של בית המשפט הנכבד, הממשלה לא פעלה ליישומו, ואף לא נקטה בראשית פעולה. זאת, חרף פניות היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה בעניין זה. יודגש, כי הפניות מוענו לראש הממשלה מתוקף תפקידו ובפרט בהיותו אחראי על סדר יומה של הממשלה ובעל הסמכות לנקוט בפעולות שונות לשם ביצוע פסק הדין, משמדובר בצו מוחלט החל על מספר משרדי ממשלה שונים. על כן, במסגרת תפקידו נדרש ראש הממשלה עצמו לפעול לצורך יישומו של פסק הדין.

יודגש, כי, עד כה ובמשך כ-50 יום ממועד מתן פסק הדין, לא נעשתה אף פעולה שניתן לראות בה ולו כראשית ביצועו של פסק הדין. בתוך כך, למיטב הידיעה, ראש הממשלה לא נתן הנחייה אופרטיבית כלשהי על רקע הצו המוחלט שניתן ואף לא הטיל על גורם כלשהו את תכלול הנושא. לא זו אף זו, כעולה מהתייחסותו של מזכיר הממשלה מיום 8.1.26 בדיון שהיה קבוע בנושא זה בממשלה ביום 4.1.26 לא נכח הדרג הממשלתי הרלוונטי (ראש הממשלה, שר הביטחון ושר האוצר). כן עולה מההתייחסות האמורה כי הדיון הבא בסוגייה עתיד להתקיים רק ביום 18.1.26, שבועיים ימים לאחר חלוף המועד בו נדרשה הממשלה להשלים את יישום הצו האופרטיבי הנוגע למדיניות האכיפה, וכפי שציין מזכיר הממשלה, "רק לאחר שראש הממשלה יסכם את הדיון בנושא וייתן הנחיותיו, ניתן יהיה לעדכן על המשך הפעולות בעניין".

עוד נבקש להבהיר ביחס לטענת הממשלה (המובאת בהתייחסות מזכיר הממשלה) לפיה "יש טעם מעשי של ממש להאריך את מועד יישום פסק הדין בכל הנוגע לחובה של הממשלה לקבוע מדיניות אכיפה נלווית, וזאת גם בשל כניסתו הצפויה של החוק לתוקף בקרוב ולא רק בשל העובדה שהדין בממשלה טרם הושלם", כי זו נדחתה על ידי בית המשפט הנכבד, שקבע כי החקיקה הצפויה אינה יכולה לפטור את הממשלה מחובתה לקיים את הדין, ועל כן אין מקום לקבלה.

מכלול הנסיבות מצביע אפוא על כך שהממשלה לא פעלה לבצע את פסק הדין והסעדים האופרטיביים שהופנו כלפיה, ואף לא הביעה כוונה כלשהי לקיים את פסק הדין, ובכך הפרה את פסיקת בית המשפט.

23. הפרה בוטה זו היא חמורה במיוחד, לנוכח קריאות פומביות של מי משרי הממשלה שלא לציית לצווים שיפוטיים מסוימים מבלי שהממשלה או העומד בראשה מגנים או מתנערים מהן. זאת, שעה שעסקינן בפסק דין שעוסק גם הוא בהפרת הדין - הפרה מודעת ומתמשכת, תוך פגיעה חריפה בשוויון, אשר פסק הדין הורה לממשלה לטפל בה. כזכור, בהתייחס לכך קבע בית המשפט הנכבד כי אין מדובר אך בפגיעה בשוויון אלא בפגיעה בצורך ביטחוני ממשי, וראו בפסק דינו של כב' המשנה לנשיא סולברג, כדלקמן:

"בעת הנוכחית, על הפרק לא רק סוגיה של שוויון, אלא צורך ביטחוני ממשי. כפי שנמסר מאת גורמי המקצוע בצה"ל, כאמור לעיל, לפי צרכי הצבא העדכניים נדרשים כ- 12,000 חיילים נוספים בשירות חובה, כאשר למעלה ממחציתם – לתפקידי לחימה. מחסור זה בחיילים, ובלוחמים בפרט, בא לידי ביטוי לאורך המלחמה, בין היתר, בהיקפים יוצאי הדופן של גיוס המילואים; בהעלאת גיל הפטור משירות מילואים.. ובהקדמת גיוסם של תלמידי ישיבות ההסדר, המכינות הקדם-צבאיות ומבצעי שנות שירות.. ברי, כי בנסיבות אלה, חלה חובה על הרשויות הרלבנטיות להביא בחשבון, במסגרת הפעלת שיקול דעתן, את ה"אתגרים שמונחים לפתחו של הצבא ומערכת הביטחון בימים אלה", כמו גם את "צרכי הביטחון הקונקרטיים" נוכח ה"המציאות הביטחונית שבה אנו מצויים בימים אלה ממש".

24. על כן, יש מקום להורות לראש הממשלה ולממשלה לקיים לאלתר את הצו שהורה לממשלה לנקוט בפעולות משלימות נרחבות במישור האזרחי-כלכלי.

25. נבקש להפנות לדבריו הנכוחים של כב' המשנה לנשיא בית המשפט הנכבד בפסק הדין, בהתייחס לחובת הממשלה ליישם את פסק הדין בהקשר זה:

" 66. אם כן, דומה כי יש בנמצא פעולות רבות, מרביתן מצויות בסמכותה של הממשלה, אשר קיימת הסכמה יחסית לגבי היותן אפקטיביות בקידום מימושה של חובת הגיוס. ודוק: ההחלטה אילו צעדים לקדם, לשם גיבוש מערכת אכיפה אפקטיבית, היא החלטת מדיניות מובהקת; היא נטועה בליבת שיקול הדעת של הממשלה, ודורשת מומחיות של גורמי המקצוע. תפקידנו, למצער בשלב זה, אינו להורות אפוא על קידום צעדים ספציפיים, כאלה או אחרים, אלא רק לעמוד על החובה המשפטית הכללית המוטלת על הממשלה, ולהתוות קווים מנחים לעמידה בה; הדרך המדויקת שבה תיושם חובה זו – תיקבע על-ידי הממשלה. כך בעת הזו, אולם ככל שהפרת החובה תימשך, יתכן כי נידרש בעתיד גם ליותר מכך."

26. יצוין, כי בשעה 50:13 נמסר לפרקליטות המדינה כי מזכיר הממשלה הגיש הודעה מטעמו לתיק בית המשפט הנכבד. עד למועד חתימת מסמך זה לא התקבלה אינדיקציה כי הודעה זו נקלטה בתיק בית המשפט, אולם למען הזהירות יבקשו המשיבים, ככל שההודעה האמורה נקלטה, להבהיר כי לא התבקש ייצוג נפרד בעתירה זו וממילא לא התקבל וכן כי מזכיר הממשלה אינו צד לעתירה.

בהקשר זה יצוין, כי טיוטת התגובה הועברה למזכירות הממשלה, כמקובל, ואולם חלף העברת הערות הממשלה לטיוטה, הוגשה הודעת מזכיר הממשלה כאמור.

היום, כ"ג בטבת תשפ"ו
12 בינואר 2026

הדס ערן, עו"ד
סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

נטע אורן, עו"ד
סגנית מנהל מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים נספחים

שם הנספח	נספח
צילום מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה מיום 25.11.25	מש/1
צילום סיכום דיון המעקב בראשות היועצת המשפטית לממשלה מיום 10.12.25	מש/2
צילום מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה מיום 25.12.25	מש/3
צילום העמודים הרלוונטיים מפרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 4.1.26	מש/4
צילום התייחסותו של מזכיר הממשלה מיום 7.1.26	מש/5
צילום הודעת הדוא"ל מאת מזכיר הממשלה מיום 8.1.26	מש/6

מש/1

צילום מכתבה של היועצת
המשפטית לממשלה מיום
25.11.25

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ה' כסלו תשפ"ו
25 נובמבר 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-024705
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
מר בנימין נתניהו
ראש הממשלה

שלום רב,

הנדון: פעולת הממשלה בעניינם של משתמטים משירות בצה"ל

סימוכין: מכתבי לשר הביטחון מיום 4.3.25; מכתביי אליך מימים 14.7.25 ו-22.10.25; מכתבו של מזכיר הממשלה מיום 23.10.25

ביום 20.11.25 ניתן פסק הדין בבג"ץ 5819/24, אשר עסק בשאלת אכיפת חובת הגיוס של תלמידי הישיבות. בפסק הדין, אשר ניתן פה אחד על-ידי הרכב של חמישה שופטים, בראשות המשנה לנשיא בית המשפט העליון, נקבע כי הממשלה אינה מקיימת את חובתה לפעול לגיוס שוויוני לצה"ל. עוד נקבע, כי מוטלת על הממשלה החובה לגבש צעדי אכיפה אפקטיביים משלימים לסמכויות האכיפה שנתונות בידי הצבא.

בית המשפט הורה לממשלה לגבש, בתוך 45 ימים, מדיניות אכיפה שתהיה אפקטיבית, שוויונית ומידתית. בתוך כך, הובהר בפסק הדין כי ככלל אין לאפשר המשך מתן הטבות שניתנות בקשר ישיר או עקיף להשתמטות מחובת הגיוס.

נדרש אפוא לקדם בדחיפות עבודת מטה ממשלתית לקביעת מדיניות אכיפה ביחס למשתמטים מכל חלקי האוכלוסייה. זאת, בהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים, לרבות משרד ראש הממשלה, הביטחון, האוצר, המשפטים וצה"ל, ובלוח הזמנים שנקבע בהחלטת בית המשפט.

אני ואנשי ערוכים להציג בפניך או בפני מי שתקבע, את העבודה שנעשתה עד כה בעניין, בשיתוף גורמי המקצוע הממשלתיים הרלוונטיים. זאת, לרבות הצעות לכלי אכיפה אזרחיים שניתן להפעיל בטווח הזמן המיידית, בלא צורך בחקיקה. אנו עומדים לרשותך כדי לסייע בכל הנדרש.

בברכה,

גלי בהרב - מיארה

היועצת המשפטית לממשלה

העתק:

שר הביטחון

שר האוצר

פרקליט המדינה

מנהל מערך ייעוץ וחקיקה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

היועצת המשפטית למערכת הביטחון

היועץ המשפטי למשרד האוצר

מנהל מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה

מש/2

צילום סיכום דיון המעקב
בראשות היועצת המשפטית
למשלה מיום 10.12.25

מדינת ישראל

משרד המשפטים

לשכת היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, י"א טבת תשפ"ו

31 דצמבר 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-026181

(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד

משתתפי הדיון

הנדון: יישום פסק הדין בנושא גיוס בני ישיבות

ביום 10.12.25 התקיים דיון מעקב מס' 11 בנושא שבנדון בראשות היועצת המשפטית לממשלה, בהשתתפות הפרקליט הצבאי הראשי, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי), המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי), היועצת המשפטית של מערכת הביטחון, ראש חטיבת תכנון ומנהל כוח אדם בצה"ל (רח"ט תומכ"א), ראש מחלקת כליאה ושיטור במשטרה הצבאית וגורמי מקצוע ומשפט נוספים מרשות האוכלוסין, משרד המשפטים, האוצר, הביטחון, המשטרה ומצה"ל.

הדיון התקיים לאחר שביום 19.11.25 ניתן פסק דין בהרכב מורחב של בית המשפט העליון בבג"ץ 5819/24 (להלן: פסק הדין) בעתירות שעסקו ביישום פסק דין הגיוס העקרוני מיום 25.6.24 (בג"ץ 6198/23) ואכיפת הוראות חוק שירות ביטחון על בני הציבור החרדי.

א. עיקרי פסק הדין

פסק הדין קבע, כי דין העתירות בעיקרו של דבר – להתקבל.

בתוך כך, ניתן צו מוחלט המחייב את גורמי המדינה לנקוט פעולות משמעותיות לאכיפת חובת הגיוס באופן שוויוני, בין היתר באמצעות הליכים פליליים אפקטיביים. בהתייחס להליכי האכיפה הפליליים ציין בית המשפט כי אכן הושקה תכנית גיוס ואכיפה צבאית לגיוס בני החברה החרדית ובוצעו פעולות אכיפה מסוימות לטובת יצירת תשתית לאכיפה אפקטיבית. אולם, פעולות אלה אינן מספיקות, מדובר "בקצה הקרחון" ו"קשה לומר אפוא, כי חובת הגיוס אכן נאכפת באופן שוויוני ואפקטיבי; הרחק מכך, ממש לא".

בהתאם נקבע, כי יש לפעול בשקידה ראויה ובמהירות האפשרית, לשם נקיטת הליכים פליליים ממשיים כלפי בני הציבור החרדי, אשר הוכרזו כמשתמטים.

באשר לשיח שהתקיים בין גורמי הצבא ומשטרת ישראל לתיאום שיתוף הפעולה אגב מעצרי משתמטים בני הציבור החרדי, הובהר בפסק הדין כי חזקה שסוגיה זו תיפתר תוך זמן קצר. המשטרה, כרשות מינהלית, כך נקבע, אינה רשאית להתפרק מהסמכויות שהוקנו לה בחוק.

עוד נקבע, כי לצד צעדי אכיפה ממשיים במישור הפלילי, אשר אותם נדרש הצבא לקדם בהקדם, תוך שיתוף פעולה עם המשטרה במקרה הצורך, על הממשלה לנקוט בפעולות משלימות נרחבות במישור האזרחי-כלכלי. בהקשר זה נקבע כי הממשלה אינה ממלאת אחר חובתה לפעול למימוש והגשמה של חובת גיוס שוויונית.

ניתן צו מוחלט המורה לממשלה לפעול לנקיטת צעדי אכיפה אישיים אפקטיביים כלפי מי שהוצאו להם צווי גיוס ולא התייצבו בהתאם, וכי על הממשלה לגבש, בתוך 45 ימים מיום מתן פסק הדין (קרי, עד ליום 4.1.26), מדיניות אכיפה אפקטיבית, שוויונית ומידתית. זאת, על בסיס עבודת המטה שנעשתה על ידי גורמי המקצוע למיפוי צעדים שונים שבסמכות הממשלה לנקוט, חלקם אף ללא צורך בחקיקה. עוד נקבע כי ככלל, אין לאפשר המשך מתן הטבות שניתנות בקשר ישיר או עקיף, להשתמטות מחובת הגיוס.

בהתאם, ביום 25.11.25 נשלח מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לראש הממשלה, שבו הובאו לידיעתו קביעות בית המשפט והובהר, כי בהתאם לפסק הדין נדרש לקדם בדחיפות עבודת מטה ממשלתית לקביעת צעדי אכיפה כלפי משתמטים מכל חלקי האוכלוסייה. זאת, בהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים ממשרדי הממשלה ובלוח הזמנים שנקבע. עד כה פנייה זו לא נענתה. בהמשך לכך, נשלח מכתב נוסף לראש הממשלה ביום 25.12.25.

ב. עיקרי הדיון

1. הנטל על המשרתים והמשק מאז תחילת מלחמת "חרבות ברזל"

גורמי הצבא התייחסו לנתונים מרכזיים ביחס לנטל על המשרתים, לרבות משרתי המילואים. בתוך כך, התייחסו להיקף ימי המילואים הנדרש, הנגזר מהיקף משימות הצבא ומגודל הצבא הסדיר.

בדיון שבו והבהירו גורמי הביטחון, כי בשל צרכי הצבא העדכניים ולשם עמידה במשימותיו בשנים הבאות, על הצבא הסדיר לגדול באופן משמעותי, בעיקר בלוחמים ותומכי לחימה.

בעת הזו אין צפי לירידה בצורך בהגדלת שורות הצבא הסדיר, כאמור.

2. מימוש תכנית האכיפה

במהלך הדיון הוצגו בקצרה נתונים שונים אודות הליכי האכיפה והליכי התביעה כנגד משתמטים ועריקים. בתוך כך, הציגו גורמי הצבא נתונים המעידים על עלייה מסוימת בכמות המעצרים של משתמטים או עריקים, כולל במעברי הגבול, והתייחסו לאתגרים הרבים הכרוכים בביצוע המשימה בסביבה אזרחית, ולמשאבים שחיל המשטרה הצבאית מקצה

לעמידה בה. עוד הובהר כי בעת מעצר של משתמט או עריק, ננקטות מולו פעולות וכי בכל מקרה הוא אינו משוחרר לאלתר.

גורמי הצבא התבקשו להעביר בכתב את כלל הנתונים הרלוונטיים בעניין מאמצי האכיפה ופעולות התביעה שנעשו החל מחודש אוגוסט 2025.

כן הודיע הפצ"ר כי פסק הדין ברור, וצה"ל פועל ליישמו, לרבות ביצוע התאמות בתוכנית האכיפה שגובשה, לנוכח האילוצים הקיימים.

ביחס לשיתוף הפעולה עם משטרת ישראל, בהמשך לדיונים קודמים, גורמי הצבא עדכנו כי בחלק מהמקרים אכן מועברים משתמטים או עריקים שעוכבו על ידי המשטרה בעקבות מפגש אקראי, לגורמי הצבא. גורמי המשטרה מסרו, כי נדרש קיום שיח במישרין בדרגים הבכירים בין אכ"א בצה"ל לאג"מ במשטרה, לייעול שיתוף הפעולה, שטרם התקיים.

ג. סיכום היועצת המשפטית לממשלה

1. **מאמצי האכיפה במישור הפלילי** – היועצת המשפטית לממשלה הבהירה כי לאור פסק הדין שניתן והצווים המוחלטים שהוצאו – **על הצבא להגביר את מאמצי האכיפה הפלילית, ולהכין תכנית אכיפה עדכנית, שתביא בחשבון את פסיקת בית המשפט העליון והקביעות ביחס למאמצי האכיפה שנעשו עד כה.**
- בהתאם לפסק הדין, נדרש כי הגברת האכיפה תיעשה, תוך בחינה מחודשת של השלבים השונים של הליכי האכיפה, לרבות לעניין הבניית שיקול הדעת בהליכי התביעה, מדיניות העמדה לדין של משתמטים ועריקים ומדיניות המעבר מדין משמעתי לדין פלילי.
- הצבא מתבקש להציג את תכנית האכיפה העדכנית בדיון המעקב הבא אשר עתיד להתקיים ביום 28.1.25.**
2. **ממשקי העבודה בין הצבא למשטרת ישראל** – בהמשך לעדכון שנמסר בדיון ביחס לצורך להשלים את השיח המקצועי בין ראש אכ"א וגורמי המשטרה, ובהם ראש אגף המבצעים של המשטרה, על צה"ל לזמן בהקדם ישיבה בעניין עם כלל הגורמים הרלוונטיים.
3. **נתוני האכיפה הפלילית** – על גורמי הצבא להעביר בכתב את כלל הנתונים הרלוונטיים בעניין מאמצי האכיפה ופעולות התביעה שנעשו (לכל הפחות ממועד דיון המעקב הקודם – 16.9.25), **עד ליום 6.1.25.**

בברכה,

עו"ד דניאל פליקר

עוזרת ליועצת המשפטית לממשלה

מש/3

צילום מכתבה של היועצת
המשפטית לממשלה לראש
הממשלה מיום 25.12.25

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ה' טבת תשפ"ו
25 דצמבר 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-027252
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
ראש ממשלת ישראל

שלום רב,

הנדון: חובת הממשלה לפעול בעניינם של משתמטים משירות בצה"ל

סימוכין: מכתבי אליך מיום 25.11.25

במכתבי שבסימוכין הבאתי בפניך את קביעתו של בית המשפט בפסק דינו מיום 19.11.25, לפיה ככלל אין לאפשר המשך מתן הטבות מצד המדינה שניתנות בקשר ישיר או עקיף להשתמטות מחובת הגיוס. כן נקבע, כי על הממשלה לגבש מדיניות לאכיפת חובת הגיוס לצה"ל באמצעות כלים מנהליים, שתהיה אפקטיבית, שוויונית ומידתית. זאת, תוך 45 ימים ממועד מתן פסק הדין, דהיינו עד ליום 4.1.2026.

עד כה, למיטב הידיעה, טרם קודמה עבודה ממשלתית בנושא. אשוב ואדגיש את הצורך במתן הנחייתך המיידית לכל הגורמים הרלוונטיים לקדם את עבודת המטה הדרושה בלוח הזמנים שנקבע, לפי פסיקת בג"ץ.

אנו עומדים לרשותך או לרשות הגורם שימונה כאחראי מטעמך על הנושא כדי לסייע בכל הנדרש ולהצגת העבודה שנעשתה עד כה בעניין, בשיתוף גורמי המקצוע הממשלתיים הרלוונטיים.

בברכה,

גלי בהרב - מיארה

היועצת המשפטית לממשלה

העתק:

שר הביטחון

שר האוצר

פרקליט המדינה

מנהל מערך ייעוץ וחקיקה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי)

המשנה ליועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה

היועצת המשפטית למערכת הביטחון

היועץ המשפטי למשרד האוצר

מנהל מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה

מש/4

צילום העמודים הרלוונטיים
מפרוטוקול ישיבת הממשלה
מיום 4.1.26

ב. בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, להביא את ההחלטה לאישור הכנסת.

ג. מובהר שהסמכות תוחזר באופן אוטומטי לשר הפנים מיד כשימונה, ללא צורך בהעברה נוספת.

ועדה לחקירת אירועי ה-7 באוקטובר 2023 - המשך דיון בהתאם להחלטת בג"ץ 4889/24 ואח'

.3727

מזכיר הממשלה פותח ומתייחס לצו על תנאי שהוציא בג"ץ המורה לממשלה לנמק מדוע היא אינה מקימה ועדת חקירה לאירועי ה-7 באוקטובר 2023 ומפרט כי צוות שרים בראשות ראש הממשלה התכנס ודן במנדט הוועדה שתקום. כן מציין את תמיכת הממשלה ביוזמת החקיקה בכנסת להקמת ועדת חקירה לאומית-ממלכתית שתזכה לאמון ציבורי רחב.

מתקיים דיון בהשתתפות ראש הממשלה והשרים יואב קיש, גילה גמליאל, דוד אמסלם, אבי דיכטר, עמיחי שיקלי, שלמה קרעי, עמיחי אליהו, אורית מלכה סטרוק, מיקי זוהר, מזכיר הממשלה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה, גיל לימון, אשר במהלכו מדגיש ראש הממשלה את הצורך בהקמת ועדה שתקבל אמון ציבורי רחב ככל הניתן על מנת להגיע לחקר האמת ולבדיקת אירועי ה-7 באוקטובר 2023.

צעדים כלכליים למימוש גיוס לצה"ל – דיון בהתאם לפסק דין בג"ץ 5819/24 ואח'

.3728

מזכיר הממשלה פותח ומתייחס לפסיקת בג"ץ בעתירות יישומיות על חוק הגיוס בעניין נקיטת צעדים כלכליים כאשר במצב הקיים אין חוק ספציפי שמאפשר דחיית שירות למי שתורתו אומנותו וכולם חייבי גיוס. בג"ץ קבע שעל הממשלה לגבש מדיניות אפקטיבית במישור הכלכלי נגד ציבור שנמנע מלהתגייס לצה"ל ומדגיש כי מדובר בדיון ראשון ובכוונת הממשלה לדון שוב בנושא בישיבותיה הבאות.

מזכיר הממשלה מציין כי הממשלה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת פועלות במרץ להשלים את תיקון מס' 26 לחוק שירות ביטחון הכולל בתוכו סנקציות מוסדיות ואישיות אשר יעודדו את הציבור החרדי לעמוד ביעדי הגיוס שייקבעו.

המשנה ליועצת המשפטית, גיל לימון, מעיר שהממשלה מפרה את פסיקת בג"ץ.

מתקיים דיון בהשתתפות השרים יואב קיש, אורית מלכה סטרוק, עמיחי אליהו, עמיחי שיקלי, שלמה קרעי, מזכיר הממשלה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה, גיל לימון.

הישיבה ננעלת
(בשעה 13:40)

מש/5

צילום התייחסותו של מזכיר
הממשלה מיום 7.1.26

תגובת משיבי הממשלה לבקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט

ובקשת ארכה ליישום פסק הדין בבג"ץ 5819/24

1. משיבי הממשלה מבקשים לדחות את הבקשה שבכותרת ומבקשים ארכה של 45 יום ליישום פסק הדין. משיבי הממשלה סבורים כי בתוך פרק זמן קצר יהיו בידיה כלי אכיפה משלימים במישור הכלכלי-אזרחי שיסייעו בצמצום אי השוויון בנטל הגיוס בקרב בני הציבור החרדי, והכל כפי שיפורט.
2. ביום 20.11.2025 פורסם פסק דין בבג"ץ 5819/24 התנועה למען איכות השלטון נ' שר הביטחון בעניין אכיפת חובת הגיוס לצה"ל. בית המשפט קבע כי על המדינה לנקוט "צעדי אכיפה אישיים אפקטיביים כלפי מי שהומצאו להם צווי גיוס ולא התייצבו בהתאם". נקבע כי יש לפעול בשקידה ובמהירות לשם נקיטת הליכים פליליים ממשליים כלפי מי שהוכרזו כמשתמטים מקרב בני הציבור החרדי תוך קביעה כי יש להקפיד על הגעה למצב שוויוני, "כך ששיעור המשתמטים בני הציבור החרדי שנקט לגביהם הליך פלילי, לא יהיה נמוך מזה של ציבורים אחרים." (סע' 78)
3. יצוין כי בכל הנוגע לאכיפה הפלילית, סמכויות האכיפה מצויות בידי הפוקד ורשויות הצבא ואינן מוחזקות בידי הממשלה. אשר על כן, בכל שלב שבו הופנתה פנייה אל הממשלה בעניין העתירות שבכותרת (להלן: "העתירות היישומיות") הממשלה הודיעה שאינה מתערבת בשיקולי מדיניות האכיפה של צה"ל.
4. כתוצאה מכך, מזכירות הממשלה לא הייתה צד פעיל בעתירות היישומיות וכל ההליכים נוהלו על ידי היועצת המשפטית לממשלה ישירות מול צה"ל מבלי שנציגי הממשלה מעורבים בנעשה, הם אפילו לא זומנו לדיונים שקיימה היועצת המשפטית לממשלה.
5. משיבי הממשלה לרבות מזכיר הממשלה התוודעו לפסק הדין במועד מאוחר למועד פרסומו משזה צורף למכתבה של היועצת המשפטית לממשלה שנשלח ביום 25 בנובמבר לראש הממשלה אך הגיע לשלחנו של מזכיר הממשלה במועד מאוחר יותר, משום שהוא מודר מההעתיקים של המכתב וגם זה עיכב את טיפולו בנושא.
6. ביחס לצעדי אכיפה נוספים במישור הכלכלי-אזרחי, קבע בג"ץ כי **על הממשלה לגבש מדיניות**, בתוך 45 ימים, שתעמוד בארבעה עקרונות:
  - א. שהצעדים המבוקשים יהיו אפקטיביים כמכלול ויביאו לשינוי ממשי.
  - ב. שהמדיניות תחול באופן שוויוני על מי שהוכרזו כמשתמט, ולא רק על אלה מקרב בני הציבור החרדי
  - ג. שהמדיניות לא תפגע בזכויות יסוד באופן שאינו מידתי
  - ד. למנוע הטבות שניתנות באופן ישיר או עקיף כתוצאה מהשתמטות מחובת הגיוס, למשל כאלה המוענקות לחיבי גיוס בשל לימוד בישיבה
7. **בית המשפט הבהיר כי הממשלה תקבע איזה צעדי מדיניות לקדם וכי העניין נמצא בסמכותה.**
8. בשל אילוצים שונים לא ניתן היה לקיים דיון בממשלה בנושא זה עד לאחר ביקורו של ראש הממשלה בארה"ב והנושא נקבע לדיון על סדר יומה של הממשלה ביום 4.1.2026, במסגרת 45 הימים ממועד פרסום פסק הדין (הגם שמשיבי הממשלה לא התוודעו לפסק הדין במועד פרסומו). בשל הימשכות הדיון בממשלה בנושא של הקמת וועדה לחקירת אירועי ה-7 באוקטובר, בשעה שהחל הדיון בנושא הנדון נעדרו ממנו ראש הממשלה, שר הביטחון ושר האוצר ובלתי אפשרי היה לקבל החלטה בנושא. מזכיר הממשלה הודיע בפתח הדיון כי הדיון יחל כעת אך יימשך בישיבת ממשלה נוספת. מזכיר הממשלה הדגיש שהממשלה מבקשת לקדם כלי אכיפה משלימים לרבות סנקציות אישיות אפקטיביות במסגרת חקיקת תיקון 26 לחוק שירות הביטחון ושהחוק נמצא

בשלב חקיקה מתקדמים (לקראת קריאה שניה ושלישית). המשנה ליועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גיל לימון ציין שמדובר בהפרה של פסק הדין של בג"ץ.

9. עוד באותו היום הוגשה הבקשה שבכותרת תוך הסתמכות על דבריו של עו"ד גיל לימון ומכאן תגובה זאת.

10. משיבי הממשלה דוחים הן את טענת הפרת פסק הדין והן את טענת ביזיון בית המשפט.

11. בשל העובדה שהממשלה טרם השלימה את הדיון בנושא, מבוקשת ארכה של 45 ימים נוספים להשלמת הדיון בממשלה ולקבלת החלטות בעניין.

12. אשר לדרישה המהותית לגיבוש מדיניות ממשלתית לכלי אכיפה משלימים במישור הכלכלי – אזרחי, הממשלה סברה עוד לפני פסק הדין כי שימוש בתמריצים שונים יכול לסייע לצמצום תופעת ההשתמטות של חייבי גיוס ואף פעלה לעגנם במסגרת תיקון 26 לחוק שירות הביטחון.

13. בימים אלה תיקון 26 עומד לקראת השלמתו. נערכו למעלה מ-55 דיונים בוועדת חוץ וביטחון של הכנסת והוא עומד לקראת השלמת הקריאה השנייה והשלישית וכניסה לספר החוקים.

14. יחד עם זאת, ובהינתן קביעות משפטיות שנקבעו בעבר (ראו לדוגמה בגץ 5782/21 זילבר נ' שר האוצר (12.1.2022)), הממשלה אינה מכירה כלי אכיפה אפקטיביים שיכנסו לתוקף מהר מאשר אלה שהממשלה מקדמת בימים אלה במסגרת תיקון 26. הן בשל הצורך בחקיקה ראשית מסמיכה לפגיעה בזכויות יסוד והן בשל הדרישה להעניק זמן הסתגלות לשינוי הכללים ככל שמדובר במישור המנהלי.

15. במישור המנהלי, יש גם צורך להבטיח כי השימוש החרגי בכלי אכיפה של שלילת תמיכות והטבות במטרה לקדם מדיניות ממשלתית לא יפלה בין בני הציבור החרדי לציבורים אחרים ויש להבטיח שלא נבקש לתקן פגיעה בשוויון תוך כדי אפליה פסולה.

16. **יודגש כי הממשלה מבקשת לפתור בעיה חברתית מורכבת הקיימת מאז קום המדינה בצורה אחראית שתביא לפתרון של ממש. התכלית שעומדת לנגד עיני הממשלה היא להוסיף סד"כ לצה"ל, להביא לצמצום אי השוויון השורר כיום בכל הנוגע לגיוס בני הציבור החרדי, תוך הסדרת מעמדם של לומדי התורה "שתורתם אומנותם". בניגוד לחלק מהקולות שנשמעים בשיח הציבורי ולעיתים אף בין כותלי בית המשפט, התכלית איננה להטיל עליהם סנקציות או לעמוד ב"מכסות של מעצרים". אין מחלוקת כי תמריצים כלכליים יכולים לסייע בכך אולם הם אינם, ומעולם לא היו, התכלית כשלעצמה.**

17. כדי שכלים אלה ישיגו את תכליתם, יש לעשות בהם שימוש כחלק ממכלול ובצורה מושכלת. הממשלה סבורה כי סנקציות כשלעצמן לא יביאו לעליה משמעותית בשיעורי הגיוס ולא יצמצמו אי השוויון וכי השימוש בכלי אכיפה משלימים יהיה אפקטיבי רק בהינתן תנאים נוספים שמקודמים במסגרת תיקון 26 לחוק הגיוס ותהליך ההידברות שמלווה את קידומו.

18. גם לו הייתה רוצה הממשלה לקבוע מדיניות חדשה, יש עוד צורך בעבודת מטה כדי להבטיח מדיניות על פי קווי המתאר ששורטטו בפסק הדין. פסק הדין קבע כי השימוש בכלי אכיפה כלכליים-אזרחיים צריך להתבסס על תשתית מקצועית ולא ייוחד רק לחייבי גיוס מהציבור החרדי. אולם עד כה לא נערכה כל עבודת מטה בנוגע להשלכות קביעת השימוש בכלי אכיפה נוספים נגד חייבי גיוס על מגזרים אחרים.

19. במסגרת העתירות היישומיות נדחתה עמדת הממשלה לפיה החקיקה הצפויה מייתרת את ההכרעה. איננו מערערים על קביעה זאת אולם במישור הפרקטי, בהינתן השלב הנוכחי בו עומדת החקיקה ולאחר שנקבע כי על הממשלה לקדם שימוש בכלי אכיפה משלימים, אנו סבורים כי יש טעם מעשי של ממש להאריך את מועד יישום פסק הדין בכל הנוגע לחובה של הממשלה לקבוע מדיניות אכיפה

נלווית, וזאת גם בשל כניסתו הצפויה של החוק לתוקף בקרוב ולא רק בשל העובדה שהדיון בממשלה טרם הושלם.

20. החוק מתקדם בקצב מהיר והוא צפוי לעבור בקריאה שניה ושלישית בתוך מספר שבועות. ממילא הפעלת התמריצים מכוחו תהיה מהירה מכל עבודת מטה שתיערך עכשיו במטרה להכנסתם לשימוש של כלי אכיפה דומים שלא במסגרת חקיקה. גם בשל טעם מעשי זה אנו מבקשים להאריך את מועד היישום של הממשלה וזאת עוד בטרם בחינת ההשפעה המעשית שתהיה לשלילת תמיכות ממשלתיות נוספות על צמצום אי השוויון.

21. בשולי הדברים יודגש כי אין תקדים לקבלת הבקשה שבכותרת כנגד המדינה וזרועותיה ראו לעניין זה בג"ץ 1711/24 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר המשפטים (נבו) 12.12.2024 כדלקמן:

"נעיר כי מסקנתנו זו מייטרת את הצורך להידרש לשאלה הנכבדה שטרם הוכרעה על-ידי בית משפט זה, והיא: האם ניתן לנקוט בהליכים לפי סעיף 6 לפקודת בזיון בית המשפט נגד המדינה על זרועותיה (ראו, בין השאר: בג"ץ 4293/22 נאגח טעימאת נ' מנהל יחידת הפיקוח במינהל האזרחי, פס' 11 (21.8.2022); בג"ץ 7150/16 המרכז הרפורמי לדת ומדינה - התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' שרת המשפטים (8.11.2021); בר"מ 6899/21 ג'באלי נ' משרד החקלאות ופיתוח הכפר, פס' 6 (28.10.2021)). כמו כן, איננו נדרשים לסוגיה שהעלה שר המשפטים בדבר היחס שבין הטענה לבזיון בית המשפט שהעלו העותרים לבין סעיף 1(א) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951."

22. אשר על כן, ומטעמים פרקטיים מבקשת הממשלה את דחיית הבקשה שבכותרת והארכת מועד קצרה של 45 יום ליישום פסק הדין.

מצורף פרוטוקול הדיון בממשלה בנושא מיום 4 בינואר 2026

מזכירות הממשלה

סעיף מספר 3728 של הממשלה מיום 04.01.2026.

צעדים כלכליים למימוש גיוס לצה"ל – דיון בהתאם לפסק דין בג"ץ 5819/24 .3728

ואח'

מזכיר הממשלה פותח ומתייחס לפסיקת בג"ץ בעתירות יישומיות על חוק הגיוס בעניין נקיטת צעדים כלכליים כאשר במצב הקיים אין חוק ספציפי שמאפשר דחיית שירות למי שתורתו אומנתו וכולם חייבי גיוס. בג"ץ קבע שעל הממשלה לגבש מדיניות אפקטיבית במישור הכלכלי נגד ציבור שנמנע מלהתגייס לצה"ל ומדגיש כי מדובר בדיון ראשון ובכוונת הממשלה לדון שוב בנושא בישיבותיה הבאות.

מזכיר הממשלה מציין כי הממשלה וועדת החוץ והביטחון של הכנסת פועלות במרץ להשלים את תיקון מס' 26 לחוק שירות ביטחון הכולל בתוכו סנקציות מוסדיות ואישיות אשר יעודדו את הציבור החרדי לעמוד ביעדי הגיוס שייקבעו.

המשנה ליועצת המשפטית, גיל לימון, מעיר שהממשלה מפרה את פסיקת בג"ץ.

מתקיים דיון בהשתתפות השרים יואב קיש, אורית מלכה סטרוק, עמיחי אליהו, עמיחי שיקלי, שלמה קרעי, מזכיר הממשלה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה, גיל לימון.

מניין קולות

הערה

מש/6

צילום הודעת הדוא"ל מאת
מזכיר הממשלה מיום 8.1.26

התחלת ההודעה המועברת:

מאת: יוסי פוקס <yossif@pmo.gov.il>
תאריך: 8 בינואר 2026 בשעה 21:28:25 GMT+2
אל: שירלי הרמולין <shirlyh@pmo.gov.il>

נושא: תשובה: תגובת משיבי הממשלה לבקשה לפי פקודת ביזיון בית משפט ובקשת ארכה ליישום פסק הדין בבג"ץ 5819/24

ערב טוב,

כפי שצוין בפרוטוקול ישיבת הממשלה מיום 4 בינואר, הממשלה תדון שוב בנושא, בנוכחות הדרג הממשלתי הרלוונטי(ראש הממשלה, שר הבטחון ושר האוצר) שלא נכח באותה ישיבה.
בשל ריבוי ועדות שרים ביום ראשון הקרוב, ישיבת הממשלה תהיה קצרה מאוד ולכן הדיון הבא בנושא מתוכנן להתקיים בישיבת הממשלה ביום 18 בינואר.

רק לאחר שראש הממשלה יסכם את הדיון בנושא וייתן הנחיותיו ניתן יהיה לעדכן על המשך הפעולות בענין.

בכבוד רב

יוסי פוקס

נשלח מ-Workspace ONE Boxer<<https://www.omnissa.com/user-portal/what-is-workspace-one/#workspace-one>>

<boxer